

Derma AB-1.0806

Betänkande och Förslag
till

Mösättra-Hemfosa torrlägningsföretag

i Västerhaninge socken och Stockholms län
Upprättat vid syn enligt vattenlagen
år 1936 av

Nils Risberg
Statens Lantbruksingeniör.

Skypänge

KOSTNADSFÖRLNINGSLÄNGD

1927
7
8689

1927
1643
211
3781
26467
29

Fastighet	Registreringsnummer	Mantal	Ä g a r e s n a m n	E j s ö k a n d e	Värde före företaget		Värde efter företaget		Förbätt- rings- värde		Deltäger i kostnaden				
					kr.	öre	kr.	öre	kr.	öre	med pro- cent	för torr- läggningen med		för förrätt- ningen med	
												kr.	öre	kr.	öre
Mösättra	1 ¹	avs.	Ingeborg Aspelin		1760	20	3687	90	1927	70	71.20	1643	30	211	73
Hemfosa	1 ¹ 5	2	Sigurd Hammarstrand	1	2215	80	2995	65	779	85	28.80	664	70	85	65
			Summa		3976	-	6683	55	2707	55	100.00	2308	-	297	38

All deltagningsskyldighet är grundad endast på
värdet av den båtnad som vinnes genom av dikningen uppkommande
jordförbättring.

Stora Vädersjö den 30 december 1936

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

John Hallberg

Gustaf Jacobsson

Biträdande gode män.

All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av dikningen uppkommande jordförbättring.

Stora Vädersjö den 30 december 1936

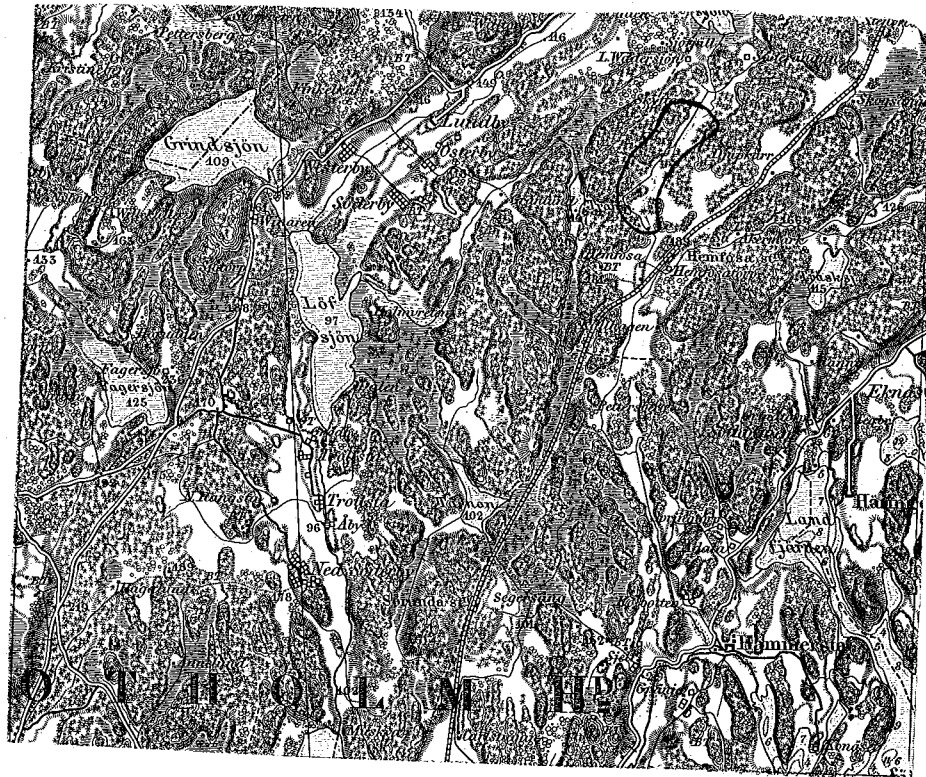
Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

John Hallberg

Gustaf Jacobsson

Biträdande gode män.

U t l å t a n d e .

Synemännens utlåtande rörande för-

bättrad utdikning av mark tillhörande

Mösättra och Hemfosa i Västerhaninge soc-

ken och Stockholms län, avgivet vid sådan

syneförrättning, som omförmäles i vatten-

lagen 10 kap. 32 och följande paragrafer.

Läge.

Ifrågavarande avdikningsområde är beläget om-
kring 7.5 km. sydväst om Västerhaninge kyrka. Å bifogade över-
siktskarta har avdikningsområdet markerats med gul färg. Av-
dikningsområdet utgöres av såväl odlad som ej odlad jord och
omfattar en areal av sammanlagt 10,22 hektar.

Nederbördsområdet.

Avdikningsområdet tillhör ej något namngivet
vattensystem. Det ligger mellan de enligt Kungl. Kungörelsen
den 13 april 1922 med nr:ris 62-63 betecknade nederbördsområdena.

Förordnande.

Genom Länsstyrelsens förordnande av den 12
december 1935 erhöill undertecknad i uppdrag att handlägga före-
nämnda förrättning och har på grund härav och i anslutning till

förrättningssökandens vid undersökningen och vid sammanträde i ärendet framställda yrkanden föreliggande plan för avdikningen upprättats.

Benämning.

Synemännen anse, att företaget bör betraktas som dikning och bestämma att företaget jämlikt bestämmelserna i 10 kap. 62 § vattenlagen skall benämnas Mössättra-Hemfosa torrlägningsföretag.

Hinder mot företaget.

Företaget berör ej något av de förhållanden, som omförmälas i vattenlagen 7 kap. 38 och 39 §§.

Mot syneförrättningens handläggning eller företagets utförande har icke något hinder blivit anmält och har något sådant ej heller av synemännen kunnat utrönas.

Företagets omfattning och avloppsdikets läge.

Den i företaget ingående vattenskadade marken finnes å hithörande plankarta upptagen och har fullständig beskrivning häröver upprättats. För områdets avdikning föreslås upptagande av det avlopp, vilket å plankartan betecknats med A-B. Avloppet har jämväl markerats med tvenne jämnlöpande

röda linier.

Vattenmängd och lutningsförhållanden m.m.

Nederbördsområdet är av ringa omfattning, varför några särskilda hydrografiska beräkningar ej ansetts erforderliga.

Följande dimensioner föreskrivas:

a) sträckan 4+60-18

Bottenlutning 0.5:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.25

b) sträckan 18-19

Bottenlutning 4.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.25

c) sträckan 19-20

Bottenlutning 8.0:1000

Bottenbredd 0.30 meter

Sidolutning 1:1.25

Avloppets djup hava föreslagits med hänsyn till en i förhållande till kostnaden för företagets utförande så

vitt möjligt fullständig torrläggning av sökandens i företaget ingående mark.

Å den vid förrättningen upprättade profilritningen äro avloppets djup vid var och en av de längs detsamma nedslagna avvägningspålarna angivna, varjämte höjden över det antagna jämförelseplanet av den blivande bottenlinien vid ett flertal ställen angivits. Avloppets dimensioner å olika platser av detsamma framgå i övrigt av de upprättade sektionerna samt av grävningstabellen.

Broar.

Företagets utförande medför ej ombyggnad av vare sig bro eller trumma.

Uppmätning.

För bestämmande av arealen vattenskadad mark samt för utrönande av varje ägofigurs höjdläge över medelvattenytan i avloppet, har den av företaget berörda marken blivit kartlagd och nätavvägd samt begränsad medels en kurva belägen på full torrläggningshöjd över nämnda vattenstånd, varvid för mark belägen på längre avstånd från avloppet tillagts erforderligt fall.

Jordvärdering.

Då ingen överenskommelse angående kostnadernas fördelning lämpligen kunnat träffas, har ägoogradering varit nödvändig och har densamma verkställts efter följande grunder.

Genom borming har jordens värde med hänsyn till dess naturliga godhet och beskaffenhet och under förutsättning av omsorgsfull skötsel och fullständig torrläggning för varje ägofigur upptaxerats pr.hektar och finnas dessa värden för fullt torrlagda ägofigurer införda i kolumn 13 av värderingslängden. För ägofigurer, vilka äro belägna lägre än 1,5 meter över blivande medelvattenytan, vilka sålunda ej bliva fullt torrlagda, har en reducering av ovan angivna värden skett efter sådan grund, att all mark belägen över eller i jämnhöjd med 1,5 meter över nyssnämnda höjd ansetts hava torrläggningsgraden 1.0 d.v.s. de bliva fullt torrlagda, under det att mark belägen under ovan angivna höjdläge, ansetts hava torrläggningsgraden 0 d.v.s. deras blivande värde efter företagets utförande är ur torrläggningssynpunkt lika med 0. För sådan jord, som först efter upptagande av ytterligare avlopp d.v.s. sådan jord, som är belägen på längre avstånd från avloppet, vinner nytta av den i detta före-

tag föreslagna dikningen har reducering av blivande värdet pr. hektar verkställt. Det blivande värdet finnes infört i kolumn 13 av värderingslängden för såväl fullt torrlagda som icke fullt torrlagda ågofigurer.

För beräkning av nuvarande värdet har den regeln följts, att all mark belägen under nuvarande medelvattenytan ansetts i sitt nuvarande skick värdelös och sålunda komma genom fullständig torrläggning att förbättras till ur torrläggningssynpunkt förstgradig mark medan mark belägen ovan den i momentet angående "Upprätning" omnämnda kurvan ansetts ur torrläggningssynpunkt redan lämna full avkastning, varför den ej genom företagets utförande vinner någon förbättring, detta under förutsättning att inga andra omständigheter än otillfredsställande torrläggning varit orsak till minskning i eventuellt skörderesultat. Markens nuvarande värde är därför beroende dels av det blivande värdet under förutsättning av full torrläggning och dels av dess höjdläge till den försumpande vattenytan i avloppet, samt erhållits genom multiplicering av jordens värde i fullt torrlagt skick medels ett procenttal, som uträknats på grund av respektive figurers höjdläge över sagda vatten-

ytan. De härigenom erhållna värdena äro pr. hektar införda i värderingslängdens kolumn 11.

Skillnaden mellan blivande och nuvarande värdet eller s.k. förbättringsvärdet finnes infört i värderingslängden kolumn 15 och avse dessa siffror värdet pr. hektar.

I värderingslängden hava slutligen de enligt ovan angivna regler uträknade blivande och nuvarande värdena samt förbättringsvärdena blivit för varje ågofigur med hänsyn till dess yttinnehåll beräknade och införda.

Båtnaden genom företaget.

Den vattenskadade marken som kommer att förbättras genom företaget omfattar sammanlagt en areal av 10,22 hektar.

Dess blivande värde utgör

335 ha
6.683,55 kronor

" nuvarande " "

3.976.-

Förbättringsvärde sålunda

2.707,55

Vattendomstolsavgift.

Nå förbättringsvärdet ej uppgår till högre belopp

än 2.707,55 kronor behöver någon vattendomstolsavgift ej erläggas för detta företag.

Ersättningar.

Beträffande ersättning för mark som åtgår för avloppets utvidgning föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersättningslängd upprättats.

Beträffande ersättning för intrång genom jordupplag föreskriva synemännen jämlikt intressenternas därom gjorda uttalande att sådan skall utgå, varför särskild jordersättningslängd här för upprättats och omfattar denna ersättning såväl ersättning för det intrång, som förorsakas genom att vallarna äro upplagda, eller om vallarna bortföras, ersättning för det arbete, som erfordras för vallarnas bortförande.

Ersättning utbetalas i samband med slutligt uppgörande av räkenskaperna.

Med rätt till ersättning följer även skyldighet att hålla de uppkastade jordvallarna fria från ogräs.

Ersättning för intrång genom uppkastad jord vid framtida rensningar skall ej utgå.

Jordägare kan icke göra anspråk på bidrag av annan intressent i företaget för bortkörning av jordvallarna

eller undanskaffande av desamma. Har jordägare verkställt detta arbete äger han därefter åter fritt disponera över den mark som varit täckt av jordvallarna.

För skada och intrång, som vid detta utlåtandes meddelande icke kunnat av synemännen förutses, må den, som lider skadan eller intrånget framställa anspråk på ersättning enligt bestämmelserna i 9 kap. vattenlagen, dock skall sådant anspråk för att kunna upptagas till prövning anmälas hos Österbygdens vattendomstol inom fem år räknat från utgången av den för företagets fullbordande i detta utlåtande eller ock sedermera i anledning av sökt anstånd bestämda tiden. Är skadan eller intrånget av betydighet, gäller vad i 7 kap. 57 § vattenlagen andra stycket stadgas.

Kostnadsfördelning.

Beträffande kostnadernas fördelning har särskild tabell häröver upprättats, vilken bilagts detta utlåtande, varför här endast hänvisas till nämnda handling. Avdikningsområdet utgöres av en samfällighet. Samfälligheten har betraktats som en avdelning och har i tabellen angivits huruvida delägare är sökande till företaget eller ej. All deltagningsskyldighet är grundad endast på värdet av den båtnad som vinnes genom av dik-

taget eller förenat sig med sökanden om företaget är ej skyldig att vidkännas större bidrag till kostnaden för dikningen än som svarar mot värdet å den båtnad hans mark därigenom beredes. Då någon framställning att få erlægga bidrag till kostnaden för företagets utförande på visst antal år ej anförts har någon sådan fördelning ej heller verkstälts.

Synekostnaderna skola förskjutas av sökanden och skall för dessa kostnaders slutliga fördelning gälla enahanda grunder som gälla för fördelning av kostnaderna för företaget. Fördelning av syneförrättningskostnaderna finnes verkställd i ovannämnda tabell.

Fixpunkter.

Till ledning för arbetets utförande samt för kontrollering av detsamma finnas fixpunkter anbragta på sätt av plan- och profilritningen närmare framgår. De skola nog bevaras och få ej döljas av jord eller annat. Skall sten eller berg, vara fixpunkt utsatts, sprängas, får detta ej ske förrän ny fixpunkt av lantbruksingeniör blivit utsatt. Borttages eller fördärvas desamma uppsåtligen är åtgärden belagd med straff enligt bestämmelserna i 13 kap. 14 § vattenlagen.

Arbetets utförande.

På grund av vad ovan anförts finna synemännen skäligen medgiva tillstånd till företaget.

Företaget skall, om intressenterna vilja fullborda detsamma, utföras i full överensstämmelse med det nu framlagda förslaget (såväl med hänsyn till plan- som profilritningen och får börjas efter den 1 mars 1937 och skall vara fullbordat senast före den 1 november 1939. Har företaget icke bragts till slut inom nyssnämnda tid vare frågan om företaget förfallen. Om giltigt skäl för dröjsmålet visas eller genom företagets inställande synnerligt men skulle uppstå, kan genom ansökan hos Österbygdens vattendomstol före nämnda tids utgång anstånd erhållas med företagets fullbordande på högst tio år.

Då ingen delägare framställt yrkande om att på egen mark få utföra dikningen kommer företaget att utföras gemensamt.

Dikesjorden.

Den ur avloppet upptagna jordmassan skall såväl vid dess första upptagande som vid framtida rensningar uppläggas vid sidan av avloppet men får ej läggas närmare det nya avlop-

pets kanter än 1 meter och skola jordvallarna på lämpliga

ställen dock minst på var femtonde meter genomskäras för

att bereda ytvattnet från angränsande mark fritt avlopp.

Jordvallarna få ej läggas med brantare sidolutning å den mot

diket vända sidan än 1:1.

Avsyrning.

Sedan arbetet blivit färdigt och om så erfor-

dras under dess utförande, skall det avsynas eller inspekte-

ras av i länet tjänstgörande Statens Lantbruksingeniör eller

annan av vederbörande myndighet därtill förordnad.

Underhåll.

Det här föreslagna avloppet skall första gången

under första året efter sedan arbetet blivit avsynat samt

därefter vart annat år samt så ofta det dessemellan erfordras

rensas från anhopade slam- och växtbildningar och skall detta

arbete vara fullbordat senast den 1 oktober det år rensning

sålunda skall företagas. Kostnaderna skola fördelas efter sam-

ma grund som gäller för kostnadernas fördelning för avloppets

första upptagande. Vid rensning skall iakttas att bottenli-

nien erhåller det å profilritningen angivna höjdläget.

Dämning, anläggning av vattningsplats m.m.

Dämning, anläggning av vattningsplats i avloppet

eller annan åtgärd varigenom skada uppstår eller som hindrar

vattnets fria lopp, må på inga villkor göras eller tålas och

skall därest skada uppstår genom delägares eller annans påtag-

liga åtgörande av denne omedelbart avhjälpas. Härvid iakttas

ges att den skada, som förorsakas genom betande kreaturs even-

tuella nedtrampning av slänterna, betraktas som åverkan, varav

följer, att denna skadas avhjälpande skall åligga den jordägare

å vars mark nedtrampning sker. Kostnaden för skadans undan-

röjande skall sålunda ej betraktas som underhållskostnad.

Talan mot förrättningen.

Den som önskar föra talan mot denna förrättning

skall göra detta vid Österbygdens vattendomstol adr. Stockholm

För talans bevarande skall sakägare inom sextio dagar räknat

från denna dag till vattenrättsdomaren inlämna sina till vatten-

domstolen ställda besvär i tre exemplar och skola i dessa full-

ständigt upptagas klagandens alla påståenden samt skälen där-

till.

Utlåtandets underställning.

Då i denna fråga någon underställning till vattendomstolen av detta utlåtande ej erfordras, kommer i enlighet med 10 kap. 75 § Vattenlagen detta utlåtande gå i verkställighet i den ordning, som för laga kraft ägande dom är stadgad för så vitt icke inom den i föregående moment stadgade tiden besvär inlämnats till vattendomstolen.

Stora Vädersjö den 30 december 1936

Nils Risberg

Statens Lantbruksingeniör.

John Hallberg

Gustaf Jacobsson

Biträdande gode män.

Rätt avskrivet betyga:

S. Malmros

K. Andersson

Loa. Lill & S. S.

Att besvär icke blivit inom den i 11 kap. 85 § vattenlagen föreskrivna tid hos vattendomstolen anförda över den syneförrättning, vid vilken förestående utlåtande avgivits; be-
tygar Stockholm i Österbygdens vattendomstols kansli den

2 mars 1937

Ex officio:

R. Phragmen

Stämpel: 50 öre

Rätt avskrivet betyga:

S. Hahn *K. Andersson*

Godk. 15/9 42

410
37

DIARIE Nr 18220
K. LANTBRUKSSTYRELSEN
11 SEP. 1942

R a p p o r t .

över versktälld avsyning av torrlägningsföretag enligt förordnande av Kungl. Lantbruksstyrelsen

Företagets namn Mösättra-Hemfosa torrlägningsföretag i Västerhaninge socken och Stockholms län.

Planen fastställd den 30 juni 1937

Statsbidrag från statens avdikningsanslag 1.340:- kronor

Lån från statens avdikningslånefond 1.350:- "

Kontrakt antaget den 15 november 1940

Förtroendeman för företaget konsul J. Wibom, Stora Vädersjö,
Tungelsta.

Avsyningen verkställdes av undertedknad den
31 augusti 1942.

Arbetet befanns därvid vara i sin helhet utfört
i överensstämmelse med det fastställda arbetsplanen och tillstyrkes till godkännande.

Stockholm den 10 september 1942

Statens lantbruksingeniör.